

Els cineclubs, un antídoto contra la solitud de l'espectador

Text > JORDI DORCA

Il·lustració > MONTSE MAYOL

L'acte de veure cinema ha deixat de ser comunitari. Les grans pantalles de les sales fosques van haver de compartir protagonisme amb la pantalla televisiva a partir dels anys cinquanta i després, ja entrats els anys setanta, vam tenir un nou competidor amb l'arribada dels reproductors d'ús domèstic. Els hàbits de consum audiovisual han anat variant, però la pantalla de cinema sempre ha estat central. Els darrers anys això ha canviat. L'evolució tècnica ens ha portat a un consum audiovisual immediat a través d'ordinadors personals, televisors «intel·ligents» i petites pantalles d'ús individual i portàtil. Vivim en un món de pantalles portàtils que ens permeten tenir un flux continu d'informació i una instantaneïtat mai assolida. Aquest ús de pantalles individuals ha alterat absolutament els hàbits professionals i d'oci dels humans, ha variat la nostra percepció i ha creat una nova cultura basada en la immediatesa i en les imatges en moviment comunicades de manera viral.

Aquest nou paradigma canvia de manera evident els hàbits de consum, i ens trobem amb la divertida paradoxa que equips de màrqueting de les grans plataformes i productores estan utilitzant tots els recursos de les pantalles portàtils per bombardejar-nos amb publicitat que ens faci tornar a la sala de cinema, una sala de cinema cada vegada menys important en el món audiovisual d'avui. Els visors individuals d'Edison estan guanyant la partida a la idea de visualització col·lectiva del cinema d'Auguste Lumière i Louis Lumière. Una victòria pòstuma.

En aquest context la crítica cinematogràfica està perdent pes enfront de les maquinàries del màrqueting de les productores i dels canals de vídeo sobre demanda. Avui els crítics ja no són els grans prescriptors, l'algoritme és massa potent.

I a part de tot això, què més estem perdent? Doncs també estem perdent el plaer de veure cinema en comunitat i de poder parlar-ne després amb certa calma. Ara veiem una pel·lícula sols (o en parella si ens posem optimistes) i en

acabat els més implicats entren a discutir a les xarxes, on les converses, a banda de primes, són massa vegades excessivament breus. El vell anhel dels cineclubs, el de la reflexió cinèfila, es va quedant enrere. Alguns encara veiem amb un somriure als llavis el vell ritual de les projeccions de cineclub, unes sessions amb quatre elements litúrgics: el full de sala, la presentació de la pel·lícula, la projecció i el cinefòrum, un ritual sacre que fa que el cinema transcendeixi el mer visionament de la pel·lícula. Els que encara creiem que val la pena parlar de cinema en comunitat tenim els nostres herois al Cineclub 8 i 1/2 de Cassà, al Diòptria de Figueres, al Vitraris de Vidreres, al Cineclub Olot, a l'Adler de Lloret... o a les projeccions comentades

de museus, biblioteques i cinemes combatius com el de Torroella, el Texas o el Truffaut. Però quant ens queda de tot això? Una incògnita absoluta.

Sense voler caure en aquell perillós i malaltís terreny de la nostàlgia, vull reivindicar la resistent tasca dels que encara creuen en la idea de veure cinema com una experiència col·lectiva; reivindico tots aquells que aposten per la reflexió de l'art cinematogràfic i a més ho fan lluny dels focus i de les portades de premsa que copen els festivals. Una actitud tenaç i un antídoto contra la solitud de l'espectador.

El Truffaut resisteix a l'Albèniz

Les obres de rehabilitació que s'estan duent a terme a l'edifici de l'antic Cinema Modern van fer que el Cinema Truffaut hagués de buscar un espai alternatiu per no parar la seva programació durant els divuit mesos que duraran. Ara el Truffaut es troba a la sala 13 dels Albèniz Plaça. Es tracta d'un simple canvi d'ubicació perquè, a dins la sala, les presentacions, els cicles de filmoteca, les pel·lícules d'autor i les versions originals us esperen pacients com sempre. Canvia el lloc però l'esperit resisteix.